

Statement regarding group clashes in Shimoga District.

The Honble members would recall that there was a series of incidents involving group clashes in Shimoga District, specifically in Shimoga City, Bhadravathi, Shiralakoppa, Shikaripur and Nyamati. The situation took a fairly serious turn in the last week of January 1981 following group clashes in Shimoga City as a result of a dispute about the removal of the flag of one of the groups. There was also considerable tension in Shimoga City following the death of Shri Govindraju of the Hindu Samajotsava Samithi. In the violent incidents which took place in this District during the last week of January 1981, police firings had to be resorted to on two occasions. The total number of persons who were injured in the group clashes was thirty and the estimated damage to property was Rs. 7,45,000.

I held detailed discussions with regard to the steps to be taken for restoring communal harmony in the affected areas of this district with the Legislators from both the Opposition as well as the Ruling Party. It was decided at the meeting that a Committee, cutting across party lines, consisting of Legislators from Shimoga Districts and one representative of each political party would visit the affected areas for discussions with the local persons concerned. I had also made a statement in this connection in the House on 4.2.1981. The team of Legislators led by Shri Kagodu Thimmappa visited the area on 16th and 17th Feb. 1981. The team visited Shimoga Nyamati and Shiralakoppa, received several representations and had frank discussions with persons in the affected areas. I am glad to report that the visit of the team had an extremely salutary effect in restoring communal harmony in the affected areas.

One of the matters which was raised before the Committee was the need for proper investigation of the death of Shri Govindaraju. As the Members are aware this case has been entrusted to the COD for investigation. I would like to inform the Members that major portion of the investigation is over and that the COD will shortly be the charge-sheet. A Relief of Rs. 5,000 has also been sanctioned by Government to the family of Shri Govindaraju. Sanction was also accorded for Ex-gratia relief in accordance with the prescribed scale to persons who had suffered loss or damage to their property in the clashes in Shimoga, Shiralakoppa and Nyamati. The total amount of ex-gratia cash relief sanctioned so far amounts to Rs. 1,63,466.

The position in Shimoga District has generally been peaceful during the month of February and March, 1981 except for one incident which occurred on 7-3-1981 at Nallur. The Finance Minister

has made a statement in this connection on my behalf on 19-3-1981. As has already been reported to the House, cases were registered and arrests were made promptly in connection with this incident in Nallur. Sanction has also been accorded for ex-gratia relief of Rs. 5000 to one person who died as a result of injuries sustained in the clashes. Ex-gratia relief in respect of damages to property in the incident in Nallur has also been sanctioned by Government.

The important festivals of both the communities were celebrated in an atmosphere of communal harmony. The incidents which took place in Shimoga are not representative of the relationship between the two groups in our State. Our state has generally a reputation for maintaining communal peace. I can assure the Members that all measures necessary for promoting communal harmony both in the short as well as long term will be taken assiduously by Government.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಶ್ರಿನಿವಾಸ್ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ರಾಸಕರ ಒಂದು ನಿಯೋಗ ಶಿವಮೊಗ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥಾ ಟೆನ್ಸ್ ಅಟ್ ಮಾರ್ಸಿಂಗ್ ಏನು ಇತ್ತು ಅದನ್ನು ಒಂದು ಹಗುರವಾದ ಪಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಉಂಟು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದವು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರನ್ನೂ ಕರೆಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕು ಅನ್ನುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥಾ ಒಂದು ಪಾತಾವರಣವನ್ನು ಒಂದು ತಿಳಿ ಮಾಡಿದವು. ಮಾನ್ಯ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ನವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಈ ಒಂದು ನಿಯೋಗ ಅಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಖಿದ್ರಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಆದಂಥಾ ಕಷ್ಟ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿದವು ನಂತರ ಮಾನ್ಯ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕೊತೆಯೊಂದು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದವು. ಈ ಡ್ಯಾಮೇಜಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲು ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಏನಾಯಿತು ಎಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಸ್ಪಷ್ಟ. ಮೊದಲು ಏನು ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ದ್ವಾರೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಭಾಗಿಗಳಾಗಿದ್ದರು ಅಂತ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏತ ಕ್ಕೆಂದರೆ ಮೊದಲಿನ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸಮೆಟ್ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥಾ ೧೦-೧೫-೨೦ ಲಕ್ಷ ಅಂತ ಮಾಡಿ ದ್ದರು. ಅನಂತರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯಾಲೂಯೇಷನ್ ಅನ್ನು ಜನಗಳು ನಮೂದಿಸಿದ್ದಾರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ವ್ಯಾಲೂಯೇಷನ್ ನಿಂದ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಅನ್ನುವ ಒಂದು ಮಾತು ಇದೆ. ನೀವು according to the prescribed norms ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕದ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಅನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಂದು ಸಲವೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಯಾವುದೋ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕವನ್ನು ಪ್ರಿಪ್ಯಾರಿಂಗ್ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಈ ಒಂದು ಡ್ಯಾಮೇಜಸ್ ಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಗಲಭೆಯಿಂದ ಅವರಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಡ್ಯಾಮೇಜಸ್ ಆಗಿದೆ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಈ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಬಂಧ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ೭ ಲಕ್ಷ ಡ್ಯಾಮೇಜಸ್ ಇದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದರೆ ಅದು ಸರಿಯು. ಅಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮ ಒಂದು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಪ್ರಕಾರ, ಮಿನಿಮಂ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಕ್ಸಿಮಂ ೨೫೦ ರೂಪಾಯಿನಿಂದ ೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿನವರೆಗೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಮೇಳೆ ಅದರಲ್ಲಿ ೨೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿನವರೆಗೆ ಸತ್ಯವಾಗಿ ದ್ದರೂ ಅಷ್ಟು ಒಂದು ಮೇಳೆ ೬ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿನವರೆಗೆ ಸತ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಅಷ್ಟು. ಅದಾದ ರಿಂದ ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ನೀವು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾ ಪರಿಹಾರ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಅಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಸ್ವತಃ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಏನೆಂದರೆ ಈ ಒಂದು ವ್ಯಾಲೂಯೇಷನ್ ನೀವು ಏನು ಹಾಕಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಭಾಷ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಖಿದ್ರಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ

ಒಂದು ಟೆನ್‌ಷನ್ ಡೆಪ್ಯೂಸಿ ನಿಂದ ಗಲಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೃತರಾದಂಥವರ ಪತ್ನಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಒಂದು ಪರಿಹಾರಕೆನಿಧಿಯಿಂದ ೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಅವರ ಒಂದು ಫೀಲಿಂಗ್ಸ್ ನೋಡಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಏನಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ೨೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ಶಾಂತಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ೨೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲದೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳವರನ್ನೂ ಕೂಡ ಕರೆದು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ತಾವು ಅದನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ಈ ಒಂದು ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವುದೇನಿದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದಿನ ಒಂದು ರೂಲ್ಸ್ ಏನು ಇದೆ ಅಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮ ಒಂದು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ಸ್ ನಾಮ್ಸ್‌ನಂತೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಅಂತ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನತೆಗೆ ಬಹಳ ತೀವ್ರ ನಿರಾಸೆಯಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಎಸ್ಸಿಮೇಟ್‌ನಂತೆ ೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಏನು ಎಸ್ಸಿಮೇಟ್ ಆಗಿದೆ ಅಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂತ ಪ್ರತಿಕೆಯ ಪ್ರಕಟಣೆಯೂ ಬಂತು. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ೬ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೂಡ ರಿಲೀಸ್ ಆಗಿದೆ. ಜನಗಳ ಒಂದು ನಿರೀಕ್ಷೆಯೂ ಕೂಡ ೬-೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ನೀವು ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಒಂದು ಮಿತಿ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಇವೆರಡರ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇರುವುದರಿಂದ ತಾವು ಆ ಜನತೆಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಭರವಸೆಯನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪರಿಹಾರ ೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಏರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ದಿವಂಗತ ಗೋವಿಂದರಾಜುರವರ ಪತ್ನಿ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಗೋವಿಂದರಾಜುರವರು ಈ ಒಂದು ಗಲಭೆಯಿಂದ ಮೃತರಾಗಿ ಅವರ ಕುಟುಂಬದವರು ಈಗ ಏನು ಒಂದು ಕಹಿ ಪಾತಾವರಣವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ರೋ ಅವರಿಗೆ ತಾವು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅವರು ಇವರಿಗೆ ಏನು ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಈಡೇರಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸರವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಆಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇಲ್ಲಿ ಶಾಸಕರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ತೀರ್ಮಾನವಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಜನಗಳು ಬಂದಿದ್ದಾಗಲೂ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಹೇಳಿದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟಿರು ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಾಗಲೂ ಕೂಡ ಏನು ತೀರ್ಮಾನವಾಯಿತು ಅದರಂತೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಮೊನ್ನೆ ದಿವಸ ದಿವಂಗತ ಗೋವಿಂದರಾಜುರವರ ಪತ್ನಿ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅಗಿರತಕ್ಕಂಥಾ ನೋವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ ಅವರ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಗಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಡ್ಯಾಮೇಜಸ್ ಗಳಿಗೂ ಏನು ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಆ ಜನತೆಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಏನು ಡ್ಯಾಮೇಜ್ ಆಗಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಈಗ ಏನು ೧೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಈಗ ಏನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡಿಸಿ, ದಿವಂಗತ ಗೋವಿಂದರಾಜುರವರ ಪತ್ನಿಗೂ ಅವರ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಅವರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಏಷ್ಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.